

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА
Р. БЪЛГАРИЯ
№ 100-14-4
04.05.1995г.
София

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ
СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Копие д. № 8 / 95 г.
г.н. Г.н. Бачев
Наер. - 16. V. 95 г.
Г.н. а.т.

И С К А Н Е

ОТ ГРУПА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ
ЗА ТЪАКУВАНЕ И ОБЯВЯВАНЕ НА
ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ НА ТЕКСТОВЕ
ОТ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
(Д.в. бр. 31 от 4.04.1995 год.)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ
СЪДИИ,

Моля да се произнесете и да обявите
противоконституционността на следните текстове от Закона за
изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, а
именно: чл.23 г, ал.1 и 2 и Параграф 1, т.8 от Преходните и
допълнителни разпоредби.

Разпоредбите на Закона за изменение и допълнение на
Закона за опазване на околната среда влизат в грубо противоречие с
Конституцията на Република България - чл.5 ал.4 , чл.41. ал.2 , чл.55 и
чл. 73 , вр.чл.27 от Правилника за дейността на Народното събрание и
чл.101 ал.2 от Конституцията, вр.чл.72 ал.4 от Правилника.

Според текстовете на Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, за отделни обекти може да се разреши извършване на строителство само въз основа на експертно становище, без извършването на доклад за въздействието върху околната среда, какъвто следва да бъде изготвен в едногодишен срок от въвеждането на обекта в експлоатация, ако обектите " имат особено значение за задоволяване на особено важни потребности на населението на страната или на част от нея, а в посочената т.8 от Параграф 1 се прави опит да се дифинира това понятие. По този начин се дават изключително широки възможности изпълнителната власт да злоупотребява с подобно понятие. Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда е пример за конюктурно законодателство, целящ да придобие законност на едно вече извършено грубо нарушение на чл.20 и чл.23 "а" от закона от страна на МС във връзка с осъществяването на строителството на деривацията "Джерман - Скакавица". Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда е в противоречие с духа на целия закон, дава възможност винаги, когато правителството прецени отделни обекти като "жизнено важни", те да бъдат осъществявани без извършване на оценка за въздействието на строителството върху околната среда и едва след година от въвеждането им в експлоатация, да бъде извършвана такава оценка. Изменението води до абсурда проектът да стартира с решение на МС въз основа на "експертно решение" на министъра на околната среда, а в едногодишния срок след приключването при евентуална неблагоприятна оценка да бъде замразен пак с решение на МС. Както е посочено и в особеното мнение на част от Парламентарната Комисия по опазването на околната среда и водите, приемането на този законопроект ни връща към старите тоталитарни традиции и обезмисля в голяма степен целия ЗООС, както и би довело до многобройни регионални конфликти между изпълнителната власт и местното население, на което се отнема възможността да участва в процеса на вземането на решение за подобни проекти.

Както вече стана известно на широката общественост, с Указ N 76 от 21.03.1995 год. Президентът на Републиката на основание чл.101 ал.1 от Конституцията на Републиката върна за ново обсъждане в Народното събрание Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, приет от НС на 8.03.1995 год. В мотивите си към Указа Президентът се позовава на противоречието на Закона на чл.41 от Конституцията, чл.10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и чл.19 от Международния пакт за гражданските и политическите права.

С изменението се отнема възможността гражданите да получат информация преди започването на строителството, което нарушава правата, дадени им от разпоредбата на чл. 41 ал.2 от Конституцията. Разпоредбата на чл.23а от Закона за опазване на околната среда цели именно това - да им се даде възможност за подобна информация и по този начин да се избегнат противоречията между интересите на управляващите и населението на дадената територия. Абсурдно е оценката да бъде извършвана след осъществяване на съответния проект, след като са вложени вече значителни капитални в изграждането на даден обект. Оценката за въздействие включва и уведомяване на населението и публична дискусия и то още в проектна фаза! Разпоредбата на чл.55 от Конституцията изрично гарантира на гражданите на страната право на здравословна и благоприятна околна среда. Само че къде остава тази гаранция, след като основният инструмент за осъществяването ѝ - оценката и вземането на становището на населението се пренебрегва. Мотивът на вносителите е да се обслужат евентуални екстремни ситуации в които подобни начинания биха били свързани с "опазването на живота и здравето на населението". Подобен аргумент е несъстоятелен, тъй като ситуации от този род са извънредни, а чл.84 т.12 от Конституцията дава възможност за предприемане на адекватни действия в такива ситуации. Естествено се налага изводът, че това изменение цели да обслужва и други прецеденти като този, свързан с осъществяването на деривацията "Джерман - Скакавица", като например проекта "Рила", Атомната електроцентрала "Белене" и др.

Законът за изменение и допълнение обаче е в противоречие не само с чл.41 ал.2 от Конституцията. Следва да се има предвид, че на същите основания той е и в грубо противоречие с разпоредбата на чл.5 ал.4 от нея, която постановява, че международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България са част от вътрешното право и имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Противоречие е налице не само между Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда от една страна и от друга посочените от Президента в Указ N 76 разпоредби на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от 4.11.1950 год., на Международния пакт за защита на гражданските и политическите права, на договореностите от Конференцията на ООН по околната среда и развитието, проведена през 1992 год., аргументи за което се изтъкнаха по-горе във връзка с лишаването на населението от правото на информация, но Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда противоречи и на наскоро

ратифицираната Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст. В Преамбюла на тази Конвенция се препоръчва на държавите да осигурят оценка на въздействието върху околната среда при осъществяването от тях дейности, като по-нататък изрично се подчертава "необходимостта да се обръща внимание на екологичните фактори на ранен етап от процеса на вземане на решения, прилагайки оценката на въздействието върху околната среда на всички подходящи административни равнища, като необходим инструмент за повишаване на качеството на информацията, представяна на компетентните органи, с цел те да могат да вземат екологично обосновани решения...". Видно е, че информацията и по-предварителната, на най-ранен етап е въздигната в основен стълб на екологосъобразността при осъществяването на подобни проекти. В чл.1 ал. VI от Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст се урежда, че "оценката за въздействие върху околната среда" е "национална процедура". За каква процедура може изобщо да става въпрос в нашия Закон за опазване на околната среда с направеното в него изменение? Нещо повече - т.2 на чл.2 "Общи разпоредби" изрично изисква "...установяването на процедура за оценка на въздействието върху околната среда, даваща възможност за участие на обществеността и изготвяне на документация за оценката...", като разпоредбата на т.3 от същия член неотменно изисква това да бъде извършвано "...преди вземането на решение за разрешаване или предприемането на предлаганата дейност...". Нормата е категорична и тя се доразвива в т.7 от същия член, където се въздига минималното изискване оценките на въздействието да се правят "...на ниво проекти на предлаганата дейност...".

В резултат на връщането на закона, той беше включен в дневния ред на НС за повторно приемане на 30.03.1995 год. При започване на обсъждането му от името на Комисията по опазване на околната среда и водите, доклад изнесе председателят ѝ господин Борис Колев, който заяви, че становището на Комисията за повторното влизане на закона в пленарна зала е възприето на извънредно заседание от 29.03.1995 год. Видно от стенограмата на пленарното заседание от 30.03.1995 год., господин Колев признава, че заседанието на комисията е проведено в почивката, дадена по време на пленарното заседание от 29.03.1995 год. (стр.316.3), при това без да са били уведомен всички ѝ членове по надлежния ред, както изисква разпоредбата на чл.27 ал.1 от ПОДНС. Той заяви буквално следното: "Не успяхме да намерим всички... Не можахме да намерим не само господин Данов, но и господин Димитров от нашата парламентарна група, госпожа Димитрова от Българския бизнес блок също не

можахме да открием".Председателят на Комисията призна, че нито часът и мястото, нито дневният ред на извънредното заседание са били определени предварително - "Можех ли аз да знам кога точно ще се наложи това ..." (стр.316.3).Видно е, че безспорно са били нарушени изискванията на ал.1 от чл.27 на ПОДНС, понеже не е имало нито официално съобщение, нито по някакъв друг начин са уведомен членовете на Комисията.Нарушена е също и разпоредбата на ал.2 на чл.27, определяща кворума на комисиите, за да могат те да са в състояние да работят и да вземат решения.Този кворум съгласно ал.2 от чл.27 е 1/2 от членовете на съответната Комисия.Предложение второ на същия текст предоставя възможност за работа на комисиите и при по-малък състав, но при изричното изискване заседанието да е редовно, а не извънредно.Това изискване е *conditio sine qua non* и без наличието му заседание нито може да се провежда, нито на такова заседание Комисията може да вземе валидни решения.Самият текст на ал.2 съдържа в себе си забраната за провеждане на заседания при кворум различен от този, посочен в предложението 1.Тази забрана се извлича по аргумент от противното (*per argumentum a contrario*) от това, че предложението второ изрично започва с думите: "При редовно заседание...".С други думи практически липсва валидно проведено заседание и валидно становище на Комисията.

Както беше посочено и по-горе, при повторното гласуване на Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда бе извършено и нарушение на чл.101 ал.2 от Конституцията, вр.чл.72 ал.4 от ПОДНС.Тези текстове изискват при повторно гласуване на върнат закон мнозинство повече от половината от всички народни представители.Това изискване не бе спазено при гласуването на Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, чиято противоконституционност Ви предлагаме да обявите.Видно от стенограмата на пленарното заседание, Законът за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда е гласуван с мнозинство от 127 души, при гласували "против" 85, "въздържали се" 2, при общо гласували 214 души.Както личи от компютърната разпечатка на гласуването, гласували "за" са народните представители Стойчо Шапатов, Ангел Димов, Красимир Премянов, Петър Башикаров, които по това време отсъстваха от залата.Този факт беше обявен от заместник председателя на Народното събрание Иван Куртев (стр.327.2) и никой от присъстващите не се опита да се противопостави. Най-малкото тези господа ако бяха в залата биха станали и обявили физическото си присъствие.Това не стана.

Като Ви излагаме всички тези аргументи, молим на основание чл.149 ал.1 т.2 от Конституцията на Република България,

вр.чл.12 ал.1 т.2 от Закона за Конституционния съд да се произнесете и обявите противоконституционността на закона.

ДОКАЗАТЕЛСТВА: 1/ Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда ; 2/ Стенограма от пленарното заседание на НС от 30.03.1995 год.; 3/ Компютърна разпечатка от гласуването на Закона (гласуване N 4 от 30.03.1995 год. в 16.09 ч.); 4/ Доклад на Комисията по опазване на околната среда и по водите относно върнатия с Указ N 76 Закон; 5/ Указ N 76 от 21.03.1995 год.; 6/ Закон за ратифициране на Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст; 7/ Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст; 8/ Международен пакт за граждански и политически права, Факултативен протокол към него; 9/ Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи; 10/ Особено становище на част от членовете на Комисията по опазване на околната среда и водите; 11/ Молим да изискате от Комисията по опазване на околната среда и водите при НС стенограмата от извънредното заседание от 29.03.1995 год. и поименния списък с подписите на присъстващите народни представители, както и доказателства за начина на уведомяване на членовете на комисията за заседанието;

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1/ Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда ; 2/ Стенограма от пленарното заседание на НС от 30.03.1995 год.; 3/ Компютърна разпечатка от гласуването на Закона (гласуване N 4 от 30.03.1995 год. в 16.09 ч.); 4/ Доклад на Комисията по опазване на околната среда и по водите относно върнатия с Указ N 76 Закон; 5/ Указ N 76 от 21.03.1995 год.; 6/ Закон за ратифициране на Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст; 7/ Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст; 8/ Международен пакт за граждански и политически права, Факултативен протокол към него; 9/ Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи; 10/ Особено становище на част от членовете на Комисията по опазване на околната среда и водите;

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

1. Димитр Георгов
2. Снежана Михайлова
3. Снежана Михайлова
4. Крум Саволов

5. И-ф Норейна Нухарова
6. Димитр Савинков
7. Стефан Тершев
8. Марияна Лукова
9. Гинко Мачев
10. Владислав Касиров
11. Димитр Савинков
12. Георги Тихол Гинделев
13. Николай Димитров Жанданов
14. Елизавета Стефанова Еурева
15. З-р Георги Г. Карев
16. Цоньо Георгиев Ботев
17. Павел Димитров Цонков
18. Емилия Канугалиев
19. Свейлана Дянкова
20. Георги Терванов Ованес
21. Светослав Д. Лукичев
22. Владимир Георгиев Шведков
23. Владимир Т. АБАЖИЕВ
24. Братой Николаев Димитров
25. Муравей Георгиев Радев
26. Димитр Тосмаков, Савинков
27. Иван Тосев
28. Иван Петров Бучков
29. Евгений Светослав Михайлов
30. Иван Сугарски

-8-

31. Сумитог Георгиев Женов
32. Иван Георгиев Георгиев
33. Иван Михайлов Кочев
34. Оскар Георгиев Арал
35. Васил Михайл Тодор
36. Крезор Владислав Тодор
37. Иордан Георгиев Соколов -
38. Трапун Михайлов Михайлов
39. Иван Стефанов Стефанов
40. Убеган Иван Димитров
41. Иван Иванов Купчев -
42. Владимир Николаев Николаев -
43. Мария Иванов Тодоричев -
44. Михаил Петров Михайлов -
45. Валентин Иван Василев
46. Иван Захаров Тодорков -
47. Иван Кр. Димитров -
48. Кимон Кочев
49. Иван Михайлов
50. Ефим Георгиев
51. Александр Георгиев